

Posudek diplomové práce bc. Michaely Dvoekonko

Fenomén „čepčenia na mieru“

Rekontextualizácia a komodifikácia folklornej tradície

na príklade súčasného východného Slovenska

60 s. textu, poznámkový aparát, bibliografie, prílohy

Diplomová práce bc. Michaely Dvoekonko propojuje tradiční a současný svatební rituál, respektive jeho významný bod – čepení nevěsty v klasickém a soudobém provedení. Autorka konfrontuje průběh čepení ve „staré“ nebo „původní“ formě tak, jak je zachyceno v odborné literatuře, se scénářem čepení, které je zakomponováno do současného svatebního obřadu na východním Slovensku.

Téma je jasně vymezeno a tomu je podřízena i struktura práce. Jednotlivé kapitoly na sebe navazují v logickém sledu. Teoretická vstupní partie sumarizuje fenomén folklorizmu a revitalizace na příkladu vybrané části svatebního obřadu a považují ji za velmi zdařilou. Spojovacím článkem mezi teoretickou a praktickou částí textu je metodologie terénního výzkumu. Obsáhlejší praktická část je uvedena stručnou historickou pasáží s charakteristikami slovenské lidové svatby s důrazem na moment čepení nevěsty a dále je pozornost věnována interpretaci vlastního výzkumu.

Autorka rozdělila své respondenty (respektive respondentky) do dvou specifických výzkumných vzorků. Jeden z nich tvoří vlastní aktéři obřadu, rekrutující se vesměs z folklorních souborů, druhý reprezentují svatebčané, zde konkrétně nevěsty, které jsou hlavními postavami rituálu, ale zároveň většinou i organizátorkami a „scénáristkami“ svých svateb. Výsledný tvar obřadu vzniká tedy za součinnosti všech zúčastněných, přičemž členové souborů se snaží pokud možno zachovat jeho tradiční formální stránku.

Autorka dobře popsala faktory, které ovlivňují „oživení“ archaického rituálu a motivaci obou zkoumaných skupin včetně náznaku jisté prognózy, kterou spatřuje v postupné unifikaci obřadu. Že zde dochází k posunům a změnám funkcí je očekávatelné a domnívám se, že i tento aspekt se autorce podařilo úspěšně zachytit. Geografické vymezení zkoumané oblasti na východní Slovensko je jistě vhodné a relevantní je nepochybně i konstatování, že právě tady, v oblasti s vitální lidovou kulturou, se dá očekávat zájem (mladé generace) o zapojení folklorních prvků do současných obřadů.

Oponent má ovšem být především kritický a poněkud zarážející je, že v takto dobře udělané práci chybí seznam respondentů se základními charakteristikami. Jistě se dá zrekonstruovat z poznámek pod čarou, které ho místy svou nebývalou obsažností suplují, ale pro čtenáře je to dost nepřehledné. I tak je z nich vidět, že členstvo folklorních souborů tvoří převážně mladí vysokoškolsky vzdělaní lidé nebo studenti. To je zajímavý fenomén, který by si zasloužil v další navazující práci určitou reflexi. Dále je naznačeno, že (východoslovenská) svatba, na které objednané čepení probíhá, je finančně nákladná záležitost už jen proto, že

počet účastníků bývá vyjádřen trojmístným číslem. Nakolik je takový obřad rozšířený a běžný? V jakých společenských vrstvách?

Práce Michalely Dvoekonko není dlouhá, ale je obsažná, hutná, psaná kultivovaným jazykem a splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a bude-li se diplomantka dobře hájit, budu souhlasit s hodnocením *výborně*.

Praha 17. ledna 2018

Doc. Irena Štěpánová, CSc.